

22 СІЧНЯ – ДЕНЬ СВОДИ ТА СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ



День Соборності України – свято, що відзначається щороку в день проголошення Акту возз'єднання Української Народної Республіки та Західно-Української Народної Республіки, що відбулося 22 січня 1919 року на Софійській площі в Києві. Йому передувало підписання (22 січня 1918 р.) Четвертого універсалу Центральної Ради, яким Українську Народну Республіку проголошено суверенною і незалежною державою. Західно-Українську Народну Республіку було проголошено в листопаді 1918 року. Процес об'єднання України завершився 22 січня 1919 року.

Сьогодні, після двох десятиків років Незалежності, проблема соборності України є, на жаль, не менш актуальною. І це, напевне, перше, що я не можу пробачити сучасним українським політикам. Культурні та ментальні відмінності між українцями Сходу й Заходу існували завжди, вони отримали назву "синдром Збруча", однак завжди наші співвітчизники прагли єдності. Акт возз'єднання УНР та ЗУНР – історичний факт, який показав безсилля будь-яких спроб роз'єднати український народ, протиставити українців один одному. На полях Першої світової війни відбувалося братання Українських січових стрільців, що воювали у складі війська Австро-Угорщини, та українців-вояків армії Російської імперії. Згодом усвідомлена необхідність єдності змусила українські західні регіони до проголошення самостійності з метою возз'єднання з Українською Народною Республікою.

День Соборності України: єднання чи вічна суперечка?



22 січня, Україна відзначає День Соборності України. Цього дня у 1918 р. проголошено IV Універсал Центральної Ради про незалежність України, а у 1919 р. Українська Директорія проголосила об'єднання українських земель в єдину Українську державу.

Носіями ідеї соборності вважаються діячі Кирило-Мефодіївського братства (до якого належав і Тарас Шевченко), «Руської трійці» на чолі з Маркіяном Шашкевичем, видатні українські вчені - Михайло Драгоманов, Іван Франко, Михайло Грушевський. Проте ідеологічно оформлена вона була вперше наприкінці XIX - початку XX століття в працях Юліана Бачинського і Миколи Міхновського. Саме вони позначили об'єднання всіх етнічних українських земель в єдину державу як найважливіше стратегічне завдання. Це завдання пізніше знайшло свій розвиток у документах українських політичних партій - спочатку в Галичині, а потім і по всій Україні. 22 січня 1918 р. було проголошено Четвертий універсал першого українського уряду - Центральної Ради, в якому Україна оголошувалася самостійною державою - Українською Народною Республікою.

У Галичині цього ж року, але трохи пізніше, внаслідок розпаду Австро-Угорської імперії виникла Західноукраїнська Народна Республіка з центром у Львові. Рівно через рік, 22 січня 1919 р., обидві республіки оголосили про своє злиття в єдину державу. Таким чином, уперше за, щонайменше, шістсот років було зроблено серйозний крок до об'єднання більшості етнічних українських земель в єдине ціле державне утворення. При цьому Західноукраїнська Народна Республіка, ввійшовши до складу УНР на федеративних правах, зберегла власну адміністрацію, уряд, парламент, армію, і навіть мала певну самостійність у віданні зовнішньої політики. Дипломатичні представництва ЗУНР існували в країнах колишньої Австро-Угорщини, а також у Німеччині і Ватикані.

День Соборності України



«Віднині зливаються в одно віками відділені одна від одної частини України — Галичина, Буковина, Закарпаття і придніпрянська Україна — в одну Велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили й за які вмирали найкращі сини України. Віднині є тільки одна незалежна Українська Народна Республіка. Віднині український народ, звільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної незалежної Української Держави на добро і щастя українського народу», — пролунало 22 січня 1919 року на Софійському майдані в Києві.

22 січня 1918 року у приміщенні Київського Будинку вчителя було підписано Четвертий універсал, яким Українську Народну Республіку проголошено суверенною і незалежною державою. А 1919 року в цей самий день на Софіївській Площі в Києві було проголошено Акт Соборності українських земель. Століттями розірваний український народ визволився з неволі – Лівобережна Україна вийшла з Російської, а Правобережна – з Австро-Угорської імперій – і возз'єднався на своїй землі в єдиній Українській державі.

День Соборності України встановлено Указом Президента у 1999 році. Це свято відзначається щороку в день проголошення Акту возз'єднання Української Народної Республіки й Західно-Української Народної Республіки (1919 рік). Традиційно, до цього свята Національна Парламентська бібліотека України підготувала книжкову виставку. Представлена експозиція висвітлює тернистий шлях України до соборності, процеси державотворення та формування територій української незалежної держави, політичні сили у боротьбі за владу в роки української революції (1917-1921рр.).

День Соборності – це нагадування про те, що сила нашої держави – в єдності українських земель. Всі документи, представлені на виставці, взяті з фондів бібліотеки. Для пошуку додаткової літератури з цієї теми радимо скористатися електронними ресурсами та картковими читацькими каталогами Бібліотеки.